

สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี
COMPETENCY OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING
ON THE INTERNAL QUALITY ASSURANCE SYSTEM
UNDER THE OFFICE OF UDON THANI SECONDARY
EDUCATION AREA OFFICE

¹วัชร อรุณโน และ ²สุชาดา บุษผา
¹Watchara Arunno and ²Suchda Bubpha

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ประเทศไทย
Udon Thani Rajabhat University, Thailand

¹watcharaarunno@gmail.com

Received: March 25, 2023; **Revised:** April 6, 2023; **Accepted:** April 20, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี 2) เพื่อศึกษาระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี 4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยการมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 2) ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี พบว่า ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาจังหวัดอุดรธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ อยู่ในระดับมากที่สุด 3) สมรรถนะของ

¹ นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

² อาจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี มีความสัมพันธ์กัน 4) สมการพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี เมื่อใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวพยากรณ์ ได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = .891 + .237(X_1) + .239(X_2) + .055(X_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .437(X_1) + .432(X_2) + .099(X_3)$$

คำสำคัญ : สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา, การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were 1) to study competency of school administrators factors under Udon Thani Secondary Educational Service Area Office, 2) to study of the internal quality assurance, 3) to study the relationship between administrative factors and the internal quality assurance. and 4) to create a predictive equation competency of school administrators factors under Udon Thani Secondary Educational Service Area Office. The results of this research revealed :1. The level of competency of school administrators under Udon Thani Secondary Educational Service Area Office overall were at a high level. When considering each side a vision was the highest level. 2. The level of internal quality assurance were at a high level. When considering each side the process and management was at the highest level. 3 . The competency of school administrators and internal quality assurance under Udon Thani Secondary Educational Service Area Office were related. 4 . Predictive equation of competency of school administrators and internal quality assurance under Udon Thani Secondary Educational Service Area Office were as follows: Predictive equation of raw score :

$$\hat{Y} = .891 + .237(X_1) + .239(X_2) + .055(X_3)$$

Predictive equation of standard score :

$$\hat{Z} = .437(X_1) + .432(X_2) + .099(X_3)$$

Keywords : internal quality assurance

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมสถานศึกษาให้มีการพัฒนาระบบการประเมินและการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาแนวใหม่ โดยมุ่งหวังให้การพัฒนาศูนย์คุณภาพการศึกษา และระบบการประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ได้จากผลการจัดการศึกษาด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านระบบประกันคุณภาพภายในที่มีความเข้มแข็งมีประสิทธิภาพ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดให้สถานศึกษาในสังกัด ดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี โดยให้จัดทำเป็นรายงานผลการประเมินตนเอง ด้วยเหตุผลดังกล่าว สถานศึกษาจะต้อง มีการประกันคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ดังนั้นสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยปัจจัยหลายๆ ประการ ได้แก่ ลักษณะผู้บริหาร การบริหารจัดการ ลักษณะบุคลากร ลักษณะทรัพยากร และลักษณะวัฒนธรรมองค์กรสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาจึงต้องมีหน้าที่ในการพัฒนาความรู้และมีรูปแบบของการจัดการความรู้ที่เหมาะสมเพื่อให้สถานศึกษามีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และสามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว เหมาะสมกับสถานการณ์ สร้างวิสัยทัศน์และมีการเรียนรู้ร่วมกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 : 5) ในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพและดำเนินการอย่างยั่งยืน ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องมีการทำงานที่มุ่งประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีความตระหนัก รับรู้ และเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นระบบ ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายและดำเนินกิจกรรม/โครงการที่ใช้ผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอก หรือผลการวิจัยที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาเอง ตลอดจนใช้ผลการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นฐานในการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน การติดตามตรวจสอบ และปรับปรุงงานเพื่อให้บรรลุผลได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ

ผู้นำ คือ ผู้มีอิทธิพลต่อกระบวนการกลุ่มต่อองค์กร และต่อสังคมในการบริหารจัดการให้บุคลากรดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรทำงานด้วยความเต็มใจการบริหารงานจากเดิมที่เน้นการควบคุมมาเป็นการมอบอำนาจการแข่งขันมาเป็นการให้ความร่วมมือ การเน้นรางวัลที่เป็นวัตถุสิ่งของมาเป็นการรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีของผู้นำและผู้ตาม (สราวุธ กันหลง 2553: 7) ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กรเป็นกลไกและเป็นตัวแปรสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหาร และมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา และกำหนดทิศทางความสำเร็จของโรงเรียนให้

บรรลุตามวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่ความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา ต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต (ชัยยงค์ เพาพาน, 2558 : 1-9) โรงเรียนที่มีผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถหรือมีสมรรถนะสูงย่อมพัฒนาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ สมรรถนะการบริหารจึงเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมกรรมการบริหารที่มีความสำคัญยิ่งเพราะเป็นเครื่องชี้วัดคุณภาพของผู้บริหารว่ามีความสามารถหรือมีสมรรถนะในการบริหารองค์กร ซึ่งการบริหารงานของสถานศึกษา จะเกิดประสิทธิผลขึ้นอยู่กับสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ (สุริพร โพธิ์ภักดี, 2558 : 47-54)

ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี เพื่อพัฒนาบุคลากรคณะครูในโรงเรียน ในการเตรียมพร้อมที่จะรับการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อนักเรียนที่ได้ดูแลในการจัดการเรียนการสอน มีผลการแข่งขันทางวิชาการในระดับชาติ สร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียนมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1 เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี
- 2 เพื่อศึกษาระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี
- 3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี
- 4 เพื่อสร้างสมการพยากรณ์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี โดยใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่เน้นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุดรธานีปฏิบัตงานในปีการศึกษา 2563 จาก 63 โรงเรียน มีบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 3,021 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 116 คน ครูผู้สอน 2,905 คน

กลุ่มผู้ร่วมวิจัย คือครูที่ทำการสอนในระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 80 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีระบบ เป็นขั้นตอน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์สมการพยากรณ์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี สรุปสาระสำคัญตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = 0.40) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจ ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.27) ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.40) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.41) และ ด้านภาวะผู้นำ ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.25)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี พบว่า ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาจังหวัดอุดรธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อแยกเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหา

น้อย ได้แก่ ระดับมาตรฐานที่ 2 กระบวนการและการบริหารจัดการ ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.29) มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.36) และมาตรฐานที่ 1 คุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.25)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม (Y_0) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (X_5) ด้านวัฒนธรรมองค์กร (X_4) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร (X_1) ด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน (X_2) และด้านโครงสร้างองค์กร (X_3) มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r = .799, .688, .596, .531$ และ $.525$ ตามลำดับ)

4. ผลการวิเคราะห์สมการพยากรณ์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี โดยมีสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 7 ด้าน มาพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี โดยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า เมื่อนำตัวแปรสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี โดยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า รูปแบบที่ 3 เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ที่สุดของตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_1) ด้านการทำงานเป็นทีม (X_2) และด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ (X_3) เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ที่สมบูรณ์ที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = .809 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการพยากรณ์ (R^2) = .654 หรือมีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 65.40 และมีสัมประสิทธิ์การถดถอย Adj R^2 = .651 หรือร้อยละ 65.10

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ผู้วิจัยอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งพบประเด็นสำคัญเพื่อนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของลำพึง มีชัย (2557: 108–111) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักบริหารงาน ผลการศึกษาระบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษประกอบด้วยปัจจัย 9 ด้านโดยมีภาวะผู้นำมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด การการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ ผู้บริหารเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎี และปรัชญาในการบริหารงานวิชาการตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตรในการพัฒนา

ศักยภาพ ของผู้เรียนมุ่งมั่น พัฒนานักเรียนให้เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม บริหารจัดการให้เป็นไป ตามแผนพัฒนาการศึกษา เป็นต้นแบบเชิงวิชาการให้แก่สมาชิกในสำนักงาน ตัดสินใจในการบริหาร และสนับสนุนสถานศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งมั่นและตระหนักถึงความสำคัญในการสนับสนุน การทำผลงานทางวิชาการและเป็นผู้ว่าการเปลี่ยนแปลงที่เป็นตัวอย่างได้

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี พบว่า ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาจังหวัดอุดรธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อแยกเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ระดับมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มีค่ามากที่สุด มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานที่ 1 คุณภาพการศึกษา ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพิมพ์ญา ปรีชาธนเกียรติ (2559: 133 – 140) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 ประชากรที่ศึกษาเป็นผู้บริหารและครู กลุ่มศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 7 โรงเรียน โดยแยกเป็น ผู้บริหาร 9 คน และครูสายผู้สอน 61 คน รวม 70 คน ผลวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางประเภทและขนาดของสถานศึกษา มีปัญหาการเน้นงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 โดยรวมไม่แตกต่างกันทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาได้มีการเข้ารับการประเมินจากองค์กรภายนอกและหน่วยงานต้นสังกัดมีการกำกับติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา จัดทำคู่มือให้ความรู้ในการพัฒนาสถานศึกษา และให้มีการเน้นการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม การบริหารงานของผู้บริหารในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการควบคุม และทบทวนการปฏิบัติงานให้สามารถบรรลุถึงมาตรฐานที่เป็นข้อกำหนดได้ตลอดเวลา เพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพของโรงเรียนเสมอทำให้เกิดความทัดเทียมในด้านคุณภาพการศึกษาของทุกสถานศึกษา มีสภาพปัญหาการวิเคราะห์ สังเคราะห์มาตรฐานที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นมาตรฐานสถานศึกษาให้สอดคล้องกับผู้เรียนและท้องถิ่น การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานสถานศึกษาต่อบุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ด้านการทำแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ของสถานศึกษาที่มุ่งให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีสภาพปัญหาการแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมการพิจารณาเห็นชอบแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีสภาพปัญหาความเป็นปัจจุบันของระบบสารสนเทศที่สอดคล้องกับภารกิจ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และใช้งานได้สะดวกรวดเร็ว ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และสอดคล้องกับสมประสงค์ ยมนา (2553 : abstract) ซึ่งได้ศึกษารูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 3

ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า 1) การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ส่วนด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการสื่อสารและสนใจด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ด้านภาวะผู้นำและด้านการตัดสินใจมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับทิวรรณ เลขวิณะ (2550: 255-228) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการเทียบเคียงสมรรถนะ ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการเทียบเคียงสมรรถนะมีลักษณะเป็นแผนภูมิโครงสร้างกระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ โครงสร้างหลักและโครงสร้างเสริม โดยโครงสร้างหลักเป็นขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 6 ขั้น ได้แก่ 1) สร้างเป้าหมายร่วมกัน 2) เตรียมการเทียบเคียง 3) ดำเนินการเทียบเคียง 4) ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการทำงาน 5) ทบทวนและตรวจสอบการทำงาน และ 6) ประเมินภายในและจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ในแต่ละขั้นโดยใช้การดำเนินการตามวงจรคุณภาพ PDCA ส่วนโครงสร้างเสริมเป็นส่วนสนับสนุนให้การดำเนินงานของโครงสร้างหลักเป็นไปได้ด้วยดี และครบวงจร ประกอบด้วย 2 ฝ่าย คือ 1) ฝ่ายสนับสนุนประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะทำงาน ชุมชนและหน่วยงานต้นสังกัด 2) ฝ่ายติดตามและประเมินคุณภาพ ประกอบด้วย กลุ่มติดตามคุณภาพ และกลุ่มประเมินคุณภาพ

4. ผลการสร้างสมการพยากรณ์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี โดยมีสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อนำตัวแปรมาพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี โดยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า เมื่อนำตัวแปรสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี โดยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า รูปแบบที่ 3 เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ที่สุดของตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ตัวแปรที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ที่สมบูรณ์ที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = .809 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการพยากรณ์ (R^2) = .654 หรือมีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 65.40 และมีสัมประสิทธิ์การถดถอย $\text{Adj } R^2$ = .651 หรือร้อยละ 65.10 ซึ่ง

สอดคล้องกับ ทิภาวรรณ เลขวัฒนะ (2550: 255-228) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการเทียบเคียงสมรรถนะ ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการเทียบเคียงสมรรถนะมีลักษณะเป็นแผนภูมิโครงสร้างกระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ โครงสร้างหลักและโครงสร้างเสริม โดยโครงสร้างหลักเป็นขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) สร้างเป้าหมายร่วมกัน 2) เตรียมการเทียบเคียง 3) ดำเนินการเทียบเคียง 4) ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการทำงาน 5) ทบทวนและตรวจสอบการทำงาน และ 6) ประเมินภายในและจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ในแต่ละขั้นโดยใช้การดำเนินการตามวงจรคุณภาพ PDCA ส่วนโครงการเสริมเป็นส่วนสนับสนุนให้การดำเนินงานของโครงสร้างหลักเป็นไปด้วยดี และครบวงจร ประกอบด้วย 2 ฝ่าย คือ 1) ฝ่ายสนับสนุนประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะทำงาน ชุมชนและหน่วยงานต้นสังกัด 2) ฝ่ายติดตามและประเมินคุณภาพ ประกอบด้วย กลุ่มติดตามคุณภาพ และกลุ่มประเมินคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ คู่มือประกอบการอบรม การขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” สู่สถานศึกษา*. ค้นเมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2560
<http://www.ben.ac.th/main/content/download/1/PLC.pdf>.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2558). แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์. วารสารบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 12(1), 1-9.
- ทิภาวรรณ เลขวัฒนะ, อรุณี อ่อนสวัสดิ์ และคณะ. (2550) *การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีเทียบเคียงสมรรถนะ*. วิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยนเรศวร, 6(2). 93-111.
- ลำพึง ศรีมีชัย. (2557). *รูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนการศึกษาพิเศษด้านการบกพร่องทางสติปัญญา*. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.
- พิมพ์ชญา ปรีชาชนเกียรติ. (2559). *ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต วิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมประสงค์ ยมนา (2553). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

สรายุทธ กันหลง. (2553). *ภาวะผู้นำในการบริหารในองค์กร : แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัย*.

พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น : คลังนาโนวิทยา.

สุริพร โพธิ์ภักดี. (2558). *สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.*